

ИЗ РАДА УДРУЖЕЊА АРХИВСКИХ РАДНИКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (децембар 2019 – децембар 2020)

Иако је дјелатност Удружења архивских радника Републике Српске у извјештајном периоду била значајно ограничена због пандемије вируса корона и наређених епидемиолошких мјера, може се констатовати да је реализован већи дио програмских активности.

Децембра 2019. објављен је једанаести број „Гласника Удружења архивских радника Републике Српске”, који је окупио 28 сарадника, а садржи 39 прилога, од којих: 1. Архивистика (4), 2. Историографија (18), 3. Објављивање грађе (2), 4. Објављивање информативних средстава (1), 5. Прикази и осврти (11), 6. Библиографија (1), 7. Извјештај о раду Удружења (1) и 8. In memoriam (1).

Упоредо са 11. бројем „Гласника” објављена је „Библиографија часописа *Гласник Удружења архивских радника Републике Српске (2009–2018)*”, коју су приредили мр Бојан Стојнић и Зоран С. Мачкић. У првих десет бројева овог стручног и научног часописа објављено је укупно 497 текстова. Сарадници часописа била су 124 аутора из земље и иностранства.

Поводом 800 година аутокефалности Српске православне цркве, а у сарадњи Архива Републике Српске, Удружења архивских радника Републике Српске и Архива Српске православне цркве, објављен је зборник докумената „Извори за историју Српске православне цркве у Босни и Херцеговини”. Зборник садржи 70 докумената, а приредили су га директор Архива Српске православне цркве др Радован Пилиповић и директор Архива Републике Српске мр Бојан Стојнић.

Удружење архивских радника Републике Српске је у сарадњи са Архивом Републике Српске објавило дјело „Презимена Срба у Босни” аутора Ђорђа Јањатовића. Књига обима 923 странице садржи пет поглавља: *Предговор, Уводна објашњења, Списак литературе, Речник презимена Срба у Босни и Белешку о аутору*. Рјечник садржи 5.590 презимена, код којих се јављају 72 различите славе. Након обимног истраживања и обраде података аутор је сачинио азбучни попис презимена, наводећи крсну славу коју славе, те назив парохије и протопрезвитерата.

У сарадњи Архива Републике Српске, Удружења архивских радника Републике Српске, Архива Српске православне цркве и Историјског архива

Ужице, а поводом обиљежавања 800 година аутокефалности Српске православне цркве, објављено је дјело „Петар II Петровић Његош (1813–1851)” аутора Момчила Вуковића Бирчанина. Приређивачи, научни сарадници и редактори књиге су директор Архива Републике Српске мр Бојан Стојнић и директор Историјског архива Ужице Жељко Марковић, док су рецензије потписали професори Филозофског факултета у Бањалуци др Боривоје Милошевић и др Бошко Бранковић. Објављивање књиге су финансијски подржали Министарство просвјете и културе Републике Српске и Републички секретаријат за вјере.

Архив Републике Српске и Удружење архивских радника Републике Српске су поводом обиљежавања 800 година аутокефалности Српске православне цркве издали књигу „Српска Војводина и Босна и Херцеговина (1896–1914)” ауторке др Маре Шовљаков. Књига је настала као резултат докторске дисертације одбрањене 2017. на Филозофском факултету у Бањалуци. Рецензенти књиге су др Ђорђе Микић и др Душан Берић, који је уједно и аутор поговора. Објављивање књиге је финансијски подржало Министарство просвјете и културе Републике Српске.

Удружење архивских радника Републике Српске и Архив Републике Српске су поводом 75 година од ослобођења Бањалуке од фашизма објавили књигу „Бањалучки илегалца: Сјећања Жарка Ластрића”, коју су приредили мр Владан Вуклиш и мр Маријана Тодоровић Билић. Стручни сарадник на пројекту била је Верица М. Стошић, а рецензије су потписали мр Бојан Стојнић и мр Зоран Пејашиновић.

У издању Удружења архивских радника Републике Српске и Архива Републике Српске, а поводом осам вијекова аутокефалности Српске православне цркве, 100 година од васпостављања Српске патријаршије 1920. и 120 година од оснивања Бањалучке епархије, објављена је „Грађа за Шематизам епархија Српске православне цркве у Босни и Херцеговини 1958. године”. Књига садржи статистичке податке за штампање шематизма, који се чувају у Архиву Светог архијерејског синода Српске православне цркве. Статистички подаци објављени у књизи односе се на тадашње четири епархије са сједиштем у Босни и Херцеговини. Књигу је приредио протонамјесник др Драган Шућур, док су рецензије потписали др Драгиша Васић и мр Бојан Стојнић. Објављивање књиге суфинансирани су Републички секретаријат за вјере и Министарство просвјете и културе Републике Српске.

Удружење и Архив Републике Српске објавили су књигу „Др Стеван Мољевић: Изабрани текстови”, коју су приредили мр Бојан Стојнић и др Гојко Маловић, док су рецензије потписали мр Зоран Пејашиновић и проф. др Боривоје Милошевић. Књига садржи 11 поглавља и потпоглавља. Књига је штампана уз финансијску помоћ Министарства просвјете и културе.

Удружење архивских радника Републике Српске је у сарадњи са Архивом Републике Српске објавило монографију „Сакрална архитектура Бањалучке епархије на њеном садашњем простору од Миланског едикта до краја сред-

њег вијека”. Аутори монографије су Славољуб Лукић, Бојан Вујиновић и Марко Јанковић. Рецензије су потписали др Горан Латиновић, др Славко Цигленечки и ма Дејан Дошлић. Монографија је штампана у 1.000 примјерака. Објављивање монографије подржао је Републички секретаријат за вјере.

Удружење је у сарадњи са Архивом Републике Српске и Музејом Козаре из Приједора објавило друго допуњено издање дјела мр Ведране Адамовић „Године страдања 1941/42. НДХ и њени злочини у Приједору и околини 1941/42. (Прилог проучавању злочина геноцида над српским народом у Поткозарју)”. Рецензенти књиге су мр Жељко Вујадиновић и Драган Давидовић. Књига је штампана у тиражу од 300 примјерака, а њено објављивање подржао је Републички секретаријат за вјере.

Удружење архивских радника Републике Српске је у сарадњи са Архивом Републике Српске и Штампаријом "Art print" објавило књигу "Народно позориште Врбаске бановине: Оснивање и умјетнички развој 1930–1934" аутора др Љиљане Чекић. Рукопис је дио њене успјешно одбрањене докторске тезе. Објављивање књиге подржали су Министарство просвјете и културе и Министарство за научнотехнолошки развој, високо школство и информационо друштво.

У организацији Архивистичког друштва Србије и Историјског архива, а под покровитељством Министарства културе и информисања Републике Србије, у Нишу је 7–9. октобра 2020. одржано Међународно архивистичко савјетовање „Култура сећања и заборав – архиви чувари памћења” на теме „Архивска служба – питања и одговори” и „Електронски документ и улога архива у дигиталној трансформацији”. Савјетовању је присуствовало око 80 учесника из три државе. Савјетовању су присуствовали Бојан Стојнић, директор Архива Републике Српске, и Душан Поповић, предсједник Удружења архивских радника Републике Српске.

У изложбеном холу Архива Републике Српске, а у оквиру обиљежавања Дана европског наслеђа, у сриједу 9. септембра 2020. свечано је отворена изложба Историјског архива Ужице „Мумија – Из збирке Момчила Вуковића Бирчанина, приватног секретара краља Петра II Карађорђевића”. Аутор изложбе је Жељко Марковић, директор Ужичког архива. Изложба је приређена у сарадњи Историјског архива у Ужицу, Архива Републике Српске, Центра за културу и образовање и Удружења архивских радника Републике Српске.

На отварању изложбе говорили су директор Архива Републике Српске мр Бојан Стојнић и Жељко Марковић. Отварању изложбе присуствовали су Весна Милојевић, директор Историјског архива Краљево, и Сенка Јујић, министар управе и локалне самоуправе Републике Српске. Изложбу је отворила Тања Ђаковић, помоћница министра просвјете и културе Републике Српске.

Иста изложба приређена је 16–22. јула 2020. у галерији Центра за културу и образовање у Добоју.

У сарадњи Удружења архивских радника Републике Српске, Архива Републике Српске и Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске, а уз подршку Министарства просвјете и културе, у галерији Културног центра у Требињу је 11. септембра 2020. приређена изложба фотографија „Ружа у међави. Кочић и његова породица у фотографијама”. Аутор изложбе је мр Зоран Пејашиновић. Изложбу је отворио градоначелник Требиња Мирко Ђурић.

Комисија за спровођење поступка додјеле статуса репрезентативног струковног удружења у култури, прописаног чланом 11 Правилника о поступку утврђивања статуса репрезентативног струковног удружења и репрезентативног удружења у култури, извршила је бодовање поднесених пријава удружења. Након завршеног бодовања Комисија је сачинила ранг-листу струковних удружења, према којој је Удружење остварило 34 од 50 могућих бодова. Рјешењем Министарства просвјете и културе, број 07.06/052-8350/19-3 од 9. марта 2020. године, Удружење архивских радника Републике Српске стекло је статус репрезентативног струковног удружења за архивску дјелатност.

Чланови Удружења су у извјештајном периоду пружили стручну помоћ бројним установама и привредним друштвима (Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Дом здравља Станари, ОШ „Петар Кочић” Приједор, ОШ „Д. Обрадовић” Добој, Хотел „Босна” Бањалука, АД „Малпрех” Бањалука, СО Станари, АД „Топлана” Градишка, Аеродроми Републике Српске, АКО МЕД Бањалука, ДЛД Петрол Бањалука, ОХЛ ЖС ДОО Бањалука, ДОО „Тропик-малопродаја” Бањалука).

Комисија за стручне испите и признавање стручних архивских звања је организовала полагање стручних архивских испита. Душко Пејић из Пала је стекао звање филмског архивисте, док је пет лица положило стручни испит за раднике на пословима заштите јавне документарне грађе ван архива.